

Briselē, 30.1.2019.
COM(2019) 68 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Atbrīvojuma piemērošana Anglijas Bankai un Apvienotās Karalistes Parāda pārvaldības birojam saskaņā ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulu (MAR)

1. IEVADS

Ar Regulas (ES) Nr. 596/2014 par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu ("Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula")¹ 6. panta 1. punktu darījumus, rīkojumus vai rīcību, ko dalībvalstis, tostarp federācijas locekļi tādas dalībvalsts gadījumā, kas ir federāla valsts, Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) dalībnieki, vienas vai vairāku dalībvalstu ministrijas, aģentūras un īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības vai personas, kas rīkojas to vārdā, atbrīvo no tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas piemērošanas, ja tās veic vienīgi monetārās, valūtas maiņas vai valsts parāda pārvaldības politikas īstenošanas nolūkā.

Saskaņā ar tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punktu šādu atbrīvojumu no tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas darbības jomas attiecībā uz darbībām, kas veiktas sabiedrības interesēs, var attiecināt arī uz konkrētām trešo valstu publiskām struktūrām un centrālajām bankām, pamatojoties uz Komisijas deleģēto aktu, kas pieņemts saskaņā ar tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas darbības jomas 35. pantu. Šajā kontekstā un saskaņā ar tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punkta otro daļu Komisijai līdz 2016. gada 3. janvārim bija jānosaka un jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums, kurā novērtēta starptautiskā līmeņa attieksme pret publiskām struktūrām, kuru pienākumos ir valsts parāda pārvaldība vai kuras tajā iesaistās, un pret trešo valstu centrālām bankām.

Šajā nolūkā Eiropas Komisija uzdeva Eiropas politikas pētījumu centru (*CEPS*) un Boloņas Universitātei veikt ārējo pētījumu "Atbrīvojumu piemērošana trešo valstu centrālajām bankām un citām juridiskajām personām saskaņā ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulu (*MAR*) un Finanšu instrumentu tirgu regulu (*FITR*)"². Pētījums ir balstīts uz apsekojumu un uz dokumentu izpēti. Tajā analizētas tirgus ļaunprātīgas izmantošanas sistēmas un riska pārvaldības standarti, kas piemērojami 13 trešo valstu jurisdikciju centrālajām bankām un parādu pārvaldības birojiem (turpmāk "PPB"). Šīs jurisdikcijas tika izvēlētas prioritārā kārtā, cita starpā pamatojoties uz to sistēmisko nozīmīgumu finanšu nozarē. Lai novērtētu, vai ir nepieciešams un ir lietderīgi piešķirt atbrīvojumu saskaņā ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punktu, pētījumā ir izvērtēts tirgus ļaunprātīgas izmantošanas noteikumu un riska pārvaldības standartu kopums, izmantojot "Eiropas etalonu", kura pamatā ir attiecīgie Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs piemērojamie noteikumi un standarti.

Komisija 2015. gada 16. decembrī iesniedza likumdevējiem savu ziņojumu³, kas bija noteikts tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punktā. Saskaņā ar minētā ziņojuma secinājumiem Komisija 2015. gada 17. decembrī pieņēma Deleģēto regulu (ES) 2016/522⁴, ar

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 596/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu (Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula) un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/6/EK un Komisijas Direktīvas 2003/124/EK, 2003/125/EK un 2004/72/EK (OV L 173, 12.6.2014., 1. lpp.).

² <https://www.ceps.eu/publications/study-exemptions-third-country-central-banks-and-debt-management-offices-under-mifir>

³ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Starptautiskā līmeņa attieksme pret publiskajām struktūrām, kuru pienākumos ir valsts parāda pārvaldība vai kuras tajā iesaistās, un pret trešo valstu centrālajām bankām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 596/2014 par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu" [COM(2015)647 final].

⁴ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2016/522 (2015. gada 17. decembris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 596/2014 attiecībā uz atbrīvojuma piemērošanu noteiktām trešo valstu publiskām struktūrām un centrālajām bankām, tirgus manipulāciju rādītājiem, robežvērtībām, kuras saistītas ar informācijas

ko atbrīvojumu no Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas darbības jomas attiecina arī uz tās ziņojumā analizēto minēto trešo valstu jurisdikciju konkrētām publiskajām struktūrām un centrālajām bankām.

2. ZIŅOJUMA TIESISKAIS PAMATS: TIRGUS ĻAUNPRĀTĪGAS IZMANTOŠANAS REGULAS 6. panta 5. punkts

Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punkta otrajā daļā bija noteikts, ka Komisijai līdz 2016. gada 3. janvārim ir jāsagatavo un jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums, kurā novērtēta starptautiskā līmeņa attieksme pret publiskām struktūrām, kuru pienākumos ir valsts parāda pārvaldība vai kuras tajā iesaistās, un pret trešo valstu centrālām bankām.

Attiecībā uz ziņojuma saturu Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punkta trešajā daļā ir noteikts, ka Komisijas ziņojumā būtu jāiekļauj salīdzinoša analīze par attieksmi pret publiskām struktūrām, kuru pienākumos ir valsts parāda pārvaldība vai kuras tajā iesaistās, un pret centrālajām bankām, kuras atrodas trešo valstu tiesiskajā regulējumā, un par riska pārvaldības standartiem, ko piemēro darījumiem, kurus noslēgušas minētās struktūras un centrālās bankas. Turklāt Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punkta trešajā daļā ir paredzēts, ka, ja ziņojumā, jo īpaši attiecībā uz salīdzinošo analīzi, tiek secināts, ka minēto trešo valstu centrālo banku monetārie pienākumi ir atbrīvoti no tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas pienākumiem un aizliegumiem, Komisijai iepriekš minētais atbrīvojums būtu jāattiecinā uz šo trešo valstu centrālajām bankām.

Komisija 2016. gada decembrī pieņēma ziņojumu, kas noteikts Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punktā, kā arī pieņēma Deleģēto regulu (ES) 2016/522, kurā tika uzskaitītas struktūras, uz kurām attiecas atbrīvojuma no Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas piemērošanas jomas paplašināšana.

Apvienotās Karalistes attieksme pret parāda pārvaldības birojiem un centrālajām bankām, kas ir tās tiesiskajā regulējumā, kā arī riska pārvaldības standarti, ko piemēro darījumiem, kurus noslēgušas minētās struktūras, iepriekš minētajā ziņojumā un deleģētajā regulā nav ņemta vērā tās dalībvalsts statusa dēļ. Tomēr, ņemot vērā to, ka Apvienotā Karaliste tuvojas maiņai uz trešās valsts statusu, tagad ir lietderīgi iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu saskaņā ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas 6. panta 5. punktu, analizējot, vai atbrīvojumu no Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas darbības jomas ir lietderīgi attiecināt arī uz attiecīgajām minētās valsts struktūrām.

atklāšanu, kompetento iestādi, kam paziņo par atlikšanu, atļauju veikt tirdzniecību slēgtos periodos un pārvaldītāju veikto darījumu veidiem, par kuriem ir jāziņo (OV L 88/1, 5.4.2016., 1. lpp.).

3. ANALĪZE PAR TO, VAI ATBRĪVOJUMU IR LIETDERĪGI ATTIECINĀT UZ APVIENOTO KARALISTI

3.1. Novērtēšanai izmantotie kritēriji

Ņemot vērā to Apvienotās Karalistes izcelsmes darījumu ievērojamo apjomu, uz kuriem attiecas Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas darbības joma, ir skaidrs iemesls novērtēt, vai ir lietderīgi 6. pantā paredzēto atbrīvojumu attiecināt arī uz tās centrālo banku un attiecīgā gadījumā uz tās publiskajām struktūrām, kuru pienākumos ir valsts parāda pārvaldība vai kuras tajā iesaistās. Struktūras, uz kurām šis novērtējums attiecas, ir Anglijas Banka un Apvienotās Karalistes Parāda pārvaldības birojs.

Analīzes pamatā ir, pirmkārt, Apvienotās Karalistes tirgus ļaunprātīgas izmantošanas noteikumu kopuma novērtējums. Tie jo īpaši ietver noteikumus par:

- i) iekšējās informācijas izmantošanu tirdzniecībā un nelikumīgu informācijas izpaušanu;
- ii) tirgus manipulāciju;
- iii) atbrīvojumu no Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas.

Otrkārt, analīze ietver riska pārvaldības standartu novērtējumu, kas ietver iekšējo kārtību, sistēmas un procedūras, kuru mērķis ir novērst, ka darbinieki veic darījumus vai izpilda rīkojumus, vai tieši vai netieši veic rīcību savā vārdā. Tie cita starpā ietver citus rīcības noteikumus šādos jautājumos:

- i) konfidencialas informācijas izmantošana no darbinieku puses;
- ii) darbinieku darījumi ar aktīviem un finanšu instrumentiem;
- iii) darbinieku neatkarība un interešu konflikti;
- iv) rīcības noteikumu īstenošana.

Analīzes pamatā ir Eiropas politikas pētījumu centra (CEPS) veiktā pētījuma secinājumi. Lai gan pētījumā ir aplūkoti iepriekš minētie noteikumi, kas Apvienotajā Karalistē piemērojami saistībā ar tās dalībvalsts statusu, tajā tomēr sniegta visa informācija, kas nepieciešama, lai visaptveroši novērtētu, vai ir lietderīgi 6. panta 1. punkta atbrīvojumu attiecināt arī uz Anglijas Banku un Apvienotās Karalistes Parāda pārvaldības biroju.

Sīku aprakstu par visiem analīzē vērā ņemtajiem elementiem skatīt CEPS pētījumā.

3.2. Analīzes kopsavilkums par Apvienoto Karalisti

Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas režīms

Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas noteikumi pašlaik ir tieši piemērojami Apvienotajā Karalistē, jo tā ir dalībvalsts. Tā kā Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula ir Savienības tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulējuma pamatā, no tā izriet, ka Apvienotā Karaliste paredz attiecīgus noteikumus par iekšējās informācijas izmantošanu tirdzniecībā, iekšējās informācijas nelikumīgu izpaušanu un visu veidu tirgus manipulācijām, kā arī par atbrīvojumiem no tirgus ļaunprātīgas izmantošanas režīma. Tomēr, tā kā Apvienotā Karaliste gatavojas izstāties no Eiropas Savienības, ir lietderīgi apsvērt paredzamās turpmākās

izmaiņas, ko tā varētu veikt attiecībā uz tirgus ļaunprātīgas izmantošanas režīmu. Šajā saistībā no paskaidrojošās informācijas, kas pievienota normatīvā akta projektam “Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas (grozījums) (izstāšanās no ES) 2018. gada noteikumi”⁵, šķiet, ka Apvienotās Karalistes valdība ir skaidri apņēmusies tuvākajā nākotnē neveikt nekādas citas politikas izmaiņas attiecībā uz tirgus ļaunprātīgas izmantošanas režīmu, kas izveidots ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulu (MAR), kā tikai izmaiņas, kuras vajadzības gadījumā atspoguļotu valsts jauno stāvokli ārpus ES un veicinātu pāreju.

Riska pārvaldības standarti

Anglijas Banka piemēro plašus riska pārvaldības noteikumus attiecībā uz darījumiem, rīkojumiem vai rīcību monetārās, valūtas maiņas vai valsts parāda pārvaldības politikas īstenošanas nolūkā. Minētie noteikumi paredz, ka darbiniekiem ir pienākums ievērot dienesta noslēpumu, un aizliedz iekšējās informācijas izpaušanu, kā arī tās izmantošanu personiskā labuma gūšanai. Turklāt pastāv iekšēji noteikumi, kas nosaka ierobežojumus attiecībā uz darbinieku darījumiem ar aktīviem un finanšu instrumentiem, noteikumi, kuri reglamentē interešu konfliktus, kā arī skaidri noteikumi par ziņošanas kārtību, ja tiek piemērots kāds no rīcības noteikumiem. Visbeidzot, Anglijas Banka ir ieviesusi disciplinārās procedūras attiecībā uz sankciju piemērošanu par minēto noteikumu neievērošanu.

Apvienotās Karalistes Parāda pārvaldības birojam ir stabila rīcības noteikumu sistēma, ko piemēro tās darbiniekiem. Lielākā daļa no noteikumiem ir ietverti Civildienesta pārvaldības kodeksā. Biroja darbiniekiem – tāpat kā citiem ierēdņiem – ir pienākums glabāt dienesta noslēpumu un izvairīties no iekšējās informācijas izmantošanas savu privāto finansiālo interešu nolūkos. Personāla locekļi nedrīkst ieguldīt kapitālā un citos vērtspapīros, ja šādi ieguldījumi ir pretrunā viņu darba būtībai. Turklāt piemērojamie noteikumi par interešu konfliktu liedz tiem iesaistīties jebkādos lēmumos, kas varētu ietekmēt to ieguldījumu vērtību. Birojā pastāv disciplinārās procedūras attiecībā uz darbinieku noteikumu pārkāpumiem, kā arī attiecībā uz citām situācijām, kurās personāla locekļu darbības traucē vai kaitē organizācijas darbībai vai reputācijai.

4. SECINĀJUMI

Pamatojoties uz iegūto informāciju un veikto analīzi, Komisija secina, ka ir lietderīgi Apvienotās Karalistes centrālajai bankai un PPB, proti, Anglijas Bankai un Apvienotās Karalistes Parāda pārvaldības birojam, piešķirt atbrīvojumu no Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas prasībām, tiklīdz Apvienotā Karaliste kļūs par trešo valsti.

Visbeidzot, šis secinājums neskar iespējamās turpmākās izmaiņas, ņemot vērā izmaiņas trešās valsts tiesību aktos vai faktiskas apstākļu izmaiņas, kas var radīt nepieciešamību pārskatīt to trešo valstu centrālo banku un PPB sarakstu, kuriem piemēro atbrīvojumu.

⁵ <https://www.gov.uk/government/publications/draft-market-abuse-amendment-eu-exit-regulations-2018>